

Pelvic pain in endometriosis: is success of therapy gone in cigarette smoke?

Agnes Koppan¹, Judit Hamori², Ildiko Vranics¹, Janos Garai³, Ildiko Kriszbacher¹, Jozsef Bodis² and Miklos Koppan².

¹ Institute of Nursing and Clinical Sciences, Faculty of Health Sciences, University of Pécs, Hungary, H-7621 Pécs, Vörösmarty St 4. Hungary

²Department of Obstetrics and Gynecology, Medical School, University of Pécs, Hungary

³Department of Pathophysiology and Gerontology, Medical School, University of Pécs, Hungary

Summary

The aim of the study was to assess potential individual factors influencing the efficacy of combined surgical and medical therapy in endometriosis patients with pelvic pain. In a prospective study using a specifically designed questionnaire among patients suffering from persistent pelvic pain and undergoing laparoscopy and further GnRH analogue therapy. In a University-based Gynecologic Department. Eighty-one women of reproductive age with histologically confirmed endometriosis participated in a study.

A questionnaire gathered information from women on the following groups of variables: age, marital status, education, reproductive and medical history including previous pregnancies and parity, knowledge of accompanying pelvic disorders, concurrent cigarette smoking, as well as general quality of life estimates including self-image. Pelvic pain was scored using a visual analogue scale. Patients filled out the questionnaires before surgery and upon completing medical therapy. Data were statistically evaluated. After cessation of therapy, 53.0% of patients reported absence of pain. Among these, 11.6% were smokers, corresponding to 35.7% of all smokers in the study. However, 56.7% of non-smoker participants reported a positive outcome that proved to be significantly larger than the ratio of pain-free smoker participants ($p=0.02$). Improvement in quality of life was reported by 73.7% of all patients, and only 9.4% of them were smokers. However, 47.3% were smokers among patients reporting no change or worsening in quality of life ($p<0.01$).

Based on our results, we can conclude, that regular smoking might have a disadvantageous impact on the success rate of combined surgical and medical therapy for endometriosis related pelvic pain.

Key words: pelvic pain, endometriosis, cigarette smoke

Kismedencei fájdalom endometriosisban: a cigarettafüsttel ellian a terápia sikere?

Összefoglalás

Olyan lehetséges individuális tényezők feltérképezése, melyek befolyásolják a kombinált sebészi és gyógyszeres terápia hatékonyságát fájdalom vonatkozásában, endometriosisos betegekben. Ezen célból egy prospektív tanulmányt végeztünk egy speciálisan erre a célra készített kérdőívvel olyan páciensek számára, akik tartós kismedencei fájdalom miatt laparoscopián esnek át, és endometriosis esetén annak sebészi és azt követő GnRH analóg terápiájában részesülnek. A vizsgálatba teljes feldolgozásra alkalmas módon, szövettanilag igazolt endometriosisal, 81 reprodukív korban lévő páciens került bevonásra.

A kérdőívvel a következő változókra nézve gyűjtöttünk információt: életkor; családi állapot; iskolai végzettség; reprodukciós és orvosi előtörténet, beleértve előző terhességeket és szüléseket; társuló kismedencei rendellenesség ismerete; dohányzó státusz; valamint általános életminőségi kérdések, önkép. A kismedencei fájdalmat vizuális analóg skálával minősítettük. A páciensek a kérdőívet az operatív beavatkozás előtt és azután, a 6 hónapos GnRH analóg terápia végeztével töltötték ki. Az adatokat statisztikailag értékeltük.

A terápia végeztével a páciensek 53.0%-a számolt be fájdalommentességről. Közülük 11.6% volt dohányos, ami a tanulmányban szereplő összes dohányos 35.7%-a volt. Ugyanakkor a nemdohányzók 56.7%-a számolt be pozitív eredményről a terápia után fájdalom tekintetében, ami szignifikánsab több volt, mint a fájdalommentes dohányosok aránya ($p=0.02$). Az életminőség javulásáról a páciensek 73.7%-a számolt be, közülük csak 9.4% volt dohányos. Ugyanakkor a dohányosok aránya a terápia sikertelenségéről vagy állapotuk romlásáról beszámolóik között 47.3% volt ($p<0.01$).

Eredményeink alapján úgy véljük, a dohányzásnak káros befolyása lehet a kombinált sebészi és gyógyszeres terápia fájdalomra és életminőségre gyakorolt hatására endometriosisos betegekben.

Kulcsszavak: kismedencei fájdalom, endometriózis, dohányzás

References

1. Birnbaum LS, Cummings AM.: Dioxins and endometriosis: a plausible hypothesis. *Environ.Health Perspect.* **2002**; 110: 15-21.
2. Garai J, Molnar V, Varga T, Koppan M, Torok A, Bodis J.: Endometriosis: harmful survival of an ectopic tissue. *Front Biosci.* **2006**; 11: 595-619.
3. Balasch J, Creus M, Fabregues F et al.: Visible and non-visible endometriosis at laparoscopy in fertile and infertile women and in patients with chronic pelvic pain: a prospective study. *Hum.Reprod.* **1996**; 11: 387-91.
4. Tinelli A, Martignago R, Vergara D, Leo G, Malvasi A, Tinelli R.: Endometriosis management: workflow on genomics and proteomics and future biomolecular pharmacotherapy. *Curr.Med.Chem.* **2008**; 15: 2099-107.
5. Prentice A.: Regular review: Endometriosis. *BMJ.* **2001**; 323: 93-5.

6. McCann SE, Freudenheim JL, Darrow SL, Batt RE, Zielezny MA.: Endometriosis and body fat distribution. *Obstet.Gynecol.* **1993**; 82: 545-9.
7. Batt RE, Buck GM, Smith RA.: Health and fertility outcomes among women surgically treated for endometriosis. *J.Am.Assoc.Gynecol.Laparosc.* **1997**; 4: 435-42.
8. Sutton CJ, Ewen SP, Whitelaw N, Haines P.: Prospective, randomized, double-blind, controlled trial of laser laparoscopy in the treatment of pelvic pain associated with minimal, mild, and moderate endometriosis. *Fertil.Steril.* **1994**; 62: 696-700.
9. Birnbaum LS. Evidence for the role of the Ah receptor in response to dioxin. In: Spitzer HL, Slaga TJ, Greenlee WF, McClain M.: *Receptor-Mediated Biological Processes: Implications for Evaluating Carcinogenesis, Progress in Clinical and Biological Research.* vol. 387. New York- Wiley Liss **1994**; 139-54.
10. Kitamura M, Kasai A.: Cigarette smoke as a trigger for the dioxin receptor-mediated signaling pathway. *Cancer Lett.* **2007**; 252: 184-94.
11. Gerhard I, Runnebaum B. [The limits of hormone substitution in pollutant exposure and fertility disorders]. *Zentralbl.Gynakol.* **1992**; 114: 593-602.
12. Koninckx PR, Braet P, Kennedy SH, Barlow DH.: Dioxin pollution and endometriosis in Belgium. *Hum.Reprod.* **1994**; 9: 1001-2.
13. Eskenazi B, Mocarelli P, Warner M et al.: Serum dioxin concentrations and endometriosis: a cohort study in Seveso, Italy. *Environ.Health Perspect.* **2002**; 110: 629-34.
14. Bruner KL, Matrisian LM, Rodgers WH, Gorstein F, Osteen KG.: Suppression of matrix metalloproteinases inhibits establishment of ectopic lesions by human endometrium in nude mice. *J.Clin.Invest.* **1997**; 99: 2851-7.
15. Cummings AM, Metcalf JL.: Effects of estrogen, progesterone, and methoxychlor on surgically induced endometriosis in rats. *Fundam.Appl.Toxicol.* **1995**; 27: 287-90.
16. Wilson CL, Bodnar JA, Brown BG, Morgan WT, Potts RJ, Borgerding MF.: Assessment of dioxin and dioxin-like compounds in mainstream smoke from selected US cigarette brands and reference cigarettes. *Food Chem.Toxicol.* **2008**; 46: 1721-33.
17. IARC Working Group on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans: Polychlorinated Dibenzo-Para-Dioxins and Polychlorinated Dibenzofurans. Lyon, France, 4-11 February 1997. *IARC Monogr Eval.Carcinog.Risks Hum.* **1997**; 69: 1-631.
18. Birnbaum LS: Tuomisto J. Non-carcinogenic effects of TCDD in animals. *Food Addit.Contam.* **2000**; 17: 275-88.
19. Yonemoto J.: The effects of dioxin on reproduction and development. *Ind.Health.* **2000**; 38: 259-68.
20. Lai ZW, Pineau T, Esser C.: Identification of dioxin-responsive elements (DREs) in the 5' regions of putative dioxin-inducible genes. *Chem.Biol.Interact.* **1996**; 100: 97-112.
21. Lai ZW, Hundeiker C, Gleichmann E, Esser C.: Cytokine gene expression during ontogeny in murine thymus on activation of the aryl hydrocarbon receptor by 2,3,7,8-tetrachlorodibenzo-p-dioxin. *Mol.Pharmacol.* **1997**; 52: 30-7.
22. Holladay SD.: Prenatal immunotoxicant exposure and postnatal autoimmune disease. *Environ.Health Perspect.* **1999**; 107 Suppl 5: 687-91.
23. Baron JA.: Beneficial effects of nicotine and cigarette smoking: the real, the possible and the spurious. *Br.Med.Bull.* **1996**; 52: 58-73.
24. Cramer DW, Wilson E, Stillman RJ et al.: The relation of endometriosis to menstrual characteristics, smoking, and exercise. *JAMA.* **1986**; 255: 1904-8.
25. Darrow SL, Vena JE, Batt RE, Zielezny MA, Michalek AM, Selman S.: Menstrual cycle characteristics and the risk of endometriosis. *Epidemiology.* **1993**; 4: 135-42.
26. Matorras R, Rodriquez F, Pijoan JI, Ramon O, Gutierrez de TG, Rodriguez-Escudero F.: Epidemiology of endometriosis in infertile women. *Fertil.Steril.* **1995**; 63: 34-8.
27. Missmer SA, Hankinson SE, Spiegelman D, Barbieri RL, Marshall LM, Hunter DJ.: Incidence of laparoscopically confirmed endometriosis by demographic, anthropometric, and lifestyle factors. *Am.J.Epidemiol.* **2004**; 160: 784-96.